

Synd og skomm

Tá ið hendan greinin var í blaðnum í gjár, lá ein týðandi partur eftir.

Níðanfyri nevnda bræv varð sent landsstýrinum. Jógvan Mørkøre, bygðaráðsformaður í Hósvík sigur, at tey ongantið hava fingið svar aftur úr landsstýrinum.

– Vit hava roynt at rykt eftir svári, men har kemur bara einki. Man kann ikki bliva við at skylda upp á broytingar í kommunu-bygnaðinum. Hetta hava tey

tosað um síðani 1970, sigur Jógvan Mørkøre.

Hann sigur, at tey, sum á bygd veruliga royna at gera nakað fyri eldraspurningin, renna seg alla tíðini ímóti múrum – eisini fólkum, sum nú halda fyrilestur um eldarárið, sigur Jógvan Mørkøre, bygðaráðsformaður í Hósvík:

Soljóðandi bræv sendi Jógvan Mørkøre, Hósvík, til Felagskommunalu Nevndina í Sundalagnum seinasta

summar:

Støðan er so tyngjandi fyri borgarar, sum hava røkt fyri neyðini, at tað ikki ber til framhaldandi at sita hendur í favn og einki gera. Fari tí at heita á Felagskommunalu Nevndina um at heita á allar limakommunurnar um at viðgera málið. Havi tosað við Føroya Landsstýri um at fáa skúlan við Air til endamálið. Føroya Landsstýri sigur, at hugskotið má koma frá kommununum í økinum.

Tað vil siga, at málið má viðgerast hjá hvørjari kommunu sær. Tað hevur stóran týðning at fáa eitt positivt svar. Eg bjóði meg persónliga til at samráðast við Føroya Landsstýri, men hetta er to eingin treyt. Høvuðsendamálið er, at tey eldru fáa eina virðiliga tilveru. Sum nú er, er tað bæði synd og skomm at standa áskoðari til ta syndarlugu støðu, vit eru komin í viðvíkjandi røktini av eldri fólk í økinum.

Prestland seldur

Leygardagin vóru menn úr Fuglafirði eftir Prestland, sum hevur ligið við bryggju í Miðvági í fleiri mánaðir

ÓLAVUR Í BEITI

Eitt felag undir stovnan heimahoyrandi í Fuglafirði, hevur keypt trolaran Prestland, og sambært stjóranum í felagnum, Jón Nolsøe Olsen, liggur keypsprisurin um 20 mió. kr.

Ætlanin við trolaranum er

nú, at hann skal fiska rækjur við Svalbard, og stjórin metir, at trolarin verður klárur at fara til fiskiskap eftir páskeir. Jón Nolsøe Olsen metir ikki at so nógv skal gerast við Prestland, áðrenn farið verður á rækjuveiði við Svalbard. Prestland hevur ikki havt rækju-

loyvi, men hetta kláraði reiðaríð sum átti hann so at skaffa trolaranum, áðrenn hann varð seldur til Fuglafjarðar. Talan er um eitt sokallað B-loyvi.

Spurdur hvør er við í hesum nýggja felagnum undir stovnan, sigur Jón Nolsøe Olsen, at tað verður ikki

upplýst nú.

Annars hava søgur gingið um, at gomlu eigararnir skylda manningini sum hevur verið við Prestland, tá ið hann hoyrði til gamla felagið, fleiri milliónir krónur.

E-mail bumbur í staðin fyri brævbumbur

Fyri fáum døgum síðan bórast skelkandi tíðindi í amerikanska teldublaðnum »Data News«, um eitt higartil ókent slag av e-mailum. Teldugranskarar eru skakaðir og bilsnir um hetta fyrbrigðið veruliga kann lata seg gera. Eru e-mail so vandamikil, so er ikki lukkuligt at vera fyri

Tað snýr seg øllum sínum óghugna um eitt slag av e-mailum, ið fær telduskíggjan at »eksploðera« og antin beina fyri ella gera stóran líkamligan skaða á tann, ið situr framan fyri skíggjanum. Hildið verður, at um einki munagott verður gjørt at byrgja fyri hesum sera álvarsama og höttandi slag! av e-mailum, so fer tað ívalyst at hava sína ringu ávirkan á altjóða handilin við teldum og telduskráum.

FBI komið uppi málið
FBI, sum eisini er komið inn í málið, sigur í tíðindaskrivu, at teir gjørdust varugir við hetta slag av e-mailum, tá ið lögreglan í fleiri av Samveldisstátunum var komin fram á persónar, ið antin lógu deyð ella álvarsliga løstaðir søtu við sína teldu. Í fyrstu atlugu helt lögreglan at ein bumba móguliga var sett inn í teldurnar, sum so brast tá teldan varð tendrað ella tá okkurt serstakt var gjørt við teldunum.

Men bumbuserfðingarnar komu skjótt fram á, at als einki spreingjevni var í teldunum. Tað vóru teldurnar,

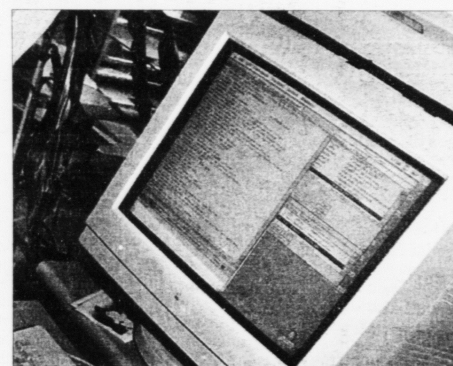
ið vóru farnar í luftina. Hetta gjørdi, at telduserfðingarnar vóru settir at kanna málið, og teir útløkað ikki, at elföringini í teldunum sjálvum á ein ella annan hátt varð programerað til at spreingjast.

Antivirus fyrirteka

Amerikanska stjórnin hevur heitt á fleiri av kendastu antivirusfyrirtekunum um at koma lögregluni til hjálpar í hesum vandamálinum. Ein talsmaður fyri stóru kendu altjóða antivirus fyrirtekuna »McAfee« sigur, at størsti trupulleikin við at gera eitt fyrirbyggjandi program ímóti hesum slag av e-mailum, er tann, at programið, sum fær teldurnar at spreingjast, ikki enn er funnið, tí tær teldurnar, ið fingi e-mailini eru allar farnar í luftina.

Bill Gates kennir seg hettan

Kendi softwaremultimilliardurin Bill Gates hevur sagt við tíðindafólk, at Microsoft sær so stóra höttan í hesum trupulleikanum, sum hann málber seg, at hann í fyrstu atlugu hevur

avgjørt at seta 200 milliónir dollarar til kanningar og um neyðugt, verða nógv fleiri pengar settir av komandi dagarnar.

Hvat er so at gera

Hjá okkum, ið brúka teldu í gerandisdegnum er sera natúrligt at spyrja: Hvat er so at gera? Serfðingarnir siga, at sum nú er kunnu teir bert geva hesi ráðini: Tá ið tú letur eitt E-mail upp, syrg so fyri at hava eina sterka plátu millum teg og skíggjan, ella enn og betur, legg

teg undir telduborðið! Hetta ljoðar sum fullmannatos, sigur Arnhold Stein frá »McAfee«, men til vit hava funnið eitt dreparaprogram ímóti hesum e-mailum og sett tað út á Internetið, so hava vit eingi onnur ráð at geva uttan hesi. Og so er sjálvandi eisini allar seinasti móguleiki ikki at tendra telduna fyrr enn málið er loyst!

Eitt er so víst: Tíðindastovurnar fara at gera nógv burtur úr hesum máli.

– Hatta er ein joke

– Tað er púasta burturvið at hugsa sær, at lønirnar kunnu hækkaðast við 10 prosentum. Verður tað úrslitið av samráðingunum, so seta vit okkara kappingarføri upp á spæl, sigur Poul Mohr, stjóri á Tórshavnar Skipasmiðju

SVEINUR TRÓNDARSON

Um ein mánað ganga sáttmálarin á privata arbeiðsmarknaðinum út og feløgini eru farin at fyrirreka seg til sáttmálasamráðingarnar, sum av somu orsök standa fyri durum.

Í blaðnum í gjár sigur Ingeborg Vinther, formaður í Føroya Arbeiðarafelag, at teirra krav eftir óluta at døma verður ein lønarhækkan upp á 10 prosent.

Hon vísir á, at støðið fyri hesum kravi er lagt við sáttmálanum, sum varð gjørdur millum Føroya Tele og Starvsmannafelagið herfyri.

Vit hava tosað Poul Mohr, stjóra á Tórshavnar Skipasmiðju um hvat hann heldur um lønarkravið frá FA.

– Hatta er ein joke, er hansara fyrsta viðmerking.

– Tað er ongastaðni í vesturheiminum givin ein so stór lønarhækkan, og tað kemur neyvan fyri her heldur, sigur hann.

Men Ingeborg vísir á at tað er sáttmálin sum var gjørdur við Føroya Tele, sum hevur lagt grundina, hvat sigur tú til tað?

– Tað er rætt. Og eg haldi eisini, at stjórin á Føroya Tele gjørdi ein stóran brølara tá hann undirskrivaði handa sáttmálan. Tí Ingeborg hevur rætt í, at hann legði grundina fyri komandi lønarkrøvunum, sigur Poul Mohr.

Men skilir tú ikki, at arbeiðsfólkið vil hava meira í løn?

– Jú, tað skilji eg væl. Men vit mugu hugsa longur enn bara nakrar fáar dagar fram. Um so er, at vit ganga við til eina so stóra lønarhækkan, so fær tað so stóra ávirkan á okkara kappingarføri, at vit missa tað góðu støðu vit eru í nú.

Hvussu tá

– Her hjá okkum hava vit tey seinastu árin fingið fleiri útlendsk arbeiði, í kapping við útlendskar skipasmiðjur. Orsøkin til tað er, at vit kunnu kapp-

ast í prísi, og orsøkin til tað er, at lønarkostnaðurin hjá okkum er lægri enn t.d. í Íslandi. Hækkar lønin t.d. 10 prosent, so er tann fyriminurin rokin og vit standa aftur, sum vit gjørdur fyrr, at vit eingi útlendsk arbeiði fingi.

Hvørjar avleiðingar hevur tað fyri skipasmiðjuna?

– Tað hevur stóran avleiðingar. Fólk, sum dugir at byggja skip, tað hvørvir. Fer í onnur arbeiði og tá er torført at fáa tey aftur á Skipasmiðjuna.

Poul Mohr greiðir frá, at Tórshavnar Skipasmiðja í byrjanini av 90-unum einki skip bygd og tá hvarv alt fólk, sum dugdi at byggja skip, sum døgð fyri sól, og at hetta hendi bæði í Havn og á Skála.

– Í 1995 fingi vit so aftur skip at byggja og síðani tá hava vit savnað okkum ein »stab« av fólk, sum vit nú hava til at taka. Fer lønin upp so eru vit í vanda fyri, at hesi fólkini fara saman við kappingarførinum, sigur Poul Mohr.

Men tit hava gramt rýkkum um, at tað ikki ber til at fáa fólk. Er tað so frægari nú?

– Tað torførasta við at fáa fólk er, at vit mugu hava nakað at bjóða teimum alla tíðina. Vit fáa ikki fólk at støðast um vit bert hava arbeiði í eitt stutt tíðarskeið. Arbeiðsfólkið krevur spennandi uppgávur, og tær fáa vit bara um vit eru kappingarførir við aðrar. So eru vit aftur við lønarspurningin, sigur Poul Mohr, stjóri.

Hann leggur afturat, at tí hevði tað verið serliga heppið, um bæði vaktarskipið og sandoyarferjan vóru bygd í Føroyum.

Politikararnir siga at teir stígja ein trupulleika við fólkunum – at tit ikki hava nógv mikið av fólk til báðar uppgávurnar!

– Tað er ikki teirra trupulleiki. Fáa vit uppgávuna, so fáa vit skaffa fólk, sigur Poul Mohr at enda.